RÉSIDENCE SUPÉRIEURE VU TONKIN
DEPOT LEGAL

1920 — BA 14 AOUT 1923

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

DEPOT LEGAL INDOCHINE N° 1238

HANOI

Một tháng	0.50	0.80	0.90	1.00	0.50	1.00

Les abonnements partent du 1er et du 15 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61-63, Rue du Coton, Hanoi

Propriétaire : T. B. TIEN-VIET
Directeur : NGUYEN-VAN-TIEN
Rédacteur en chef : PHAM-HUY-LUC
Administrateur-gérant : NGUYEN-V-LUAN

Adresse télégraphique :
TRUNG-BAC-TAN-VAN HANOI
Téléphone n° 180

ANNONCES

Décomption à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m065 de large.

Une seule insertion. . . . . 0$20 le c/m

Par contrat annuel

Par conditions et par insertions. . . . . 0$15 le c/m

Réclames dans la 3e page. . . . . 0$ le ligne

Annonces judiciaires et légales. . 1$50 le c/m

Ce traité à forfait pour les contrats importants.

Bình-phẩm về cách gia-đình giáo-dục của người mình

VII

Trong mấy bài trước kỳ-giả đã bày tỏ cái ích-lợi của gia-đình giáo-dục là thế nào, đã bàn đến những cái điều-kiện về gia-đình giáo-dục của người mình và đã tạm bình-phẩm về cái cách thể-dục, trí-dục, đức-dục của ta ra sao rồi. Nay đã biết cái cách dạy dỗ trẻ thơ trong gia-đình của người mình như thế, đã biết có lắm điều hay mà cũng có nhiều điều dở, vậy ta nên kết luận thế nào?

Trước hết dù ta có ý thiên-vị, dù ta có lòng tự cao đến đâu mặc lòng, ta cũng phải công nhận rằng cái cách dạy dỗ trẻ thơ của ta, cái gia đình giáo-dục theo lối cũ của ta, vì những tập-tục và những điều mê-tín, nên có lắm điều khuyết điểm rất hại cho cá-nhân và cho cả nòi giống Việt-Nam mình, cái hại thật rõ rệt hiển nhiên không thể không công nhận được. Vì cái gia-đình giáo-dục của mình không điều-hòa nên phần nhiều người tạng hư sức kém, èo-lả như cây sậy, yếu ớt như con sên; còn về đường trí-thức thì chỉ được cái kỷ-ức là ít ai sánh kịp, mà kém trí phán-đoán, kém phần sáng kiến, không phát-minh được sự chi mới lạ, kết cục lại thì nói giống Việt-Nam, tuy là một dân tộc minh-mẫn, tuy có một nền văn-minh tối cổ, tuy có một cuộc lịch-sử vẻ vang, mà nay vẫn chịu kém người, về đường vật-chất cũng về đường tinh-thần vẫn chưa chiếm được một cái địa-vị khả quan ở trên thế-giới.

Một cái giáo-dục đã lắm điều khuyết-điểm như vậy thì muốn cho dân-tộc mình chóng tiến bộ tất phải cải-lương mới được. Về đường thể-dục phải làm sao cho người mình ai cũng trở nên vạm vỡ mạnh khỏe, phải làm sao cho càng ngày càng bớt những hạng người mảnh khảnh động cơn gió lốc là xiêu vẹo cả người đi mới được. Về đường trí dục phải phát xiển các khiếu cho đều, chớ nên đào tạo ra những con người vẹ; về đường đức-dục phải làm cho rèn luyện được nhiều cái tập quán hay, làm cho biết tự lập, tự xét việc mình làm, chớ không nên ỷ lại phụ-tùng người khác, không nên luyện thành những hạng bù-dìn hay người máy, mà phải sao cho ai cũng biết hành-vi theo tư-tưởng chí-ý của mình.

Muốn cải-lương như thế thì phải làm thế nào? Muốn cho cái gia-đình giáo dục của ta được bớt những điều khuyết-phạp, được gần đến chỗ hoàn-toàn, thì theo ý kỳ-giả điều cốt từ là phải giáo dục những kẻ làm cha mẹ hay sắp được cái hạnh phúc làm cha mẹ mới được, vì rằng từ trước đến giờ, cái gia đình giáo-dục của mình lắm điều dở là vì những kẻ làm cha mẹ phần nhiều vô học, không được hưởng một nền giáo-dục trước khi được cái hạnh-phúc có con. Một người làm vườn ngu dốt vụng về không biết trồng giống, không biết giống cây, thì trong cái vườn kia mong sao có được những cây xanh tốt, những hoa thơm quả ngọt được. Làm cha mẹ cũng vậy, nếu không rõ cách dạy dỗ con thơ thì cái gia-đình giáo-dục sao được hoàn-toàn, sao luyện nên những người thông-minh tuấn-tú được?

Nhưng nay muốn cho người làm cha mẹ có một nền giáo-dục chắc chắn để trông nom dạy dỗ con thơ thì phải dùng những cách gì?

Trước hết trong các học-đường là những nơi đào tạo nên những bậc cha hiền mẹ giỏi sau này, các nhà gõ đầu trẻ tưởng cũng không nên trẻ nài về sự luyện cho học-sinh sau này ra đời đủ tư-cách làm dân một nước, nhất là làm dân nước ta lại khó khăn vì có lắm cái nghĩa vụ nặng nề vật vả. Các ông thầy nên treo cái gương một người cha tốt cho lũ thiếu niên học-sinh, trông đó mà bắt chước sau này. Mà nhất là ở các nữ-học-đường các nhà giáo-sư lại phải có làm sao đào luyện được những bậc từ mẫu mai sau, chớ không nên chỉ cốt đào tạo những cô nữ-sĩ nửa mùa, chữ tuy tốt, văn tuy hay, mà không có ích chi cho gia-đình chúng tộc cả. Muốn thế thì nên chú ý đến những khoa học có ích lợi thiết thực cho phụ-nữ, như luân-lý vệ-sinh, tổ-gia nội trợ cùng pháp dưỡng anh nhi vân vân... Mai sau này nước nhà mà có lắm những bậc cha hiền mẹ giỏi biết theo một cái phương pháp giáo-dục hoàn-toàn, thì cái công to là ở các học-đường, ở các nhà gõ đầu trẻ ngày nay vậy.

Đó là bàn kế lâu dài, cái kết-quả thế nào mai sau mới rõ; còn những hạng người ngày nay đã qua cái tuổi cắp sách đến học-đường thì làm thế nào? Không lẽ để họ yên một bề ngu dốt hay sao? Không, đối với những người ấy phải dùng báo dùng sách mà dẫn dắn khiến cho họ biết bỏ những tục dở để theo những điều hay, thì cái hại kia mới mong bớt dần đi được. Một là phải làm hay dịch những sách dạy về phép nuôi con ra chữ quốc ngữ, để truyền-bá cho các phụ-nữ biết cách nuôi con hợp phép vệ-sinh, cho khỏi nay sài mai lở, để dễ thành người mạnh-khỏe mai sau. Nếu ai cũng biết theo phép nuôi con thì tất cái số hài-nhi yểu-tử sẽ một ngày một bớt dần đi, và ta mới có những bậc thiếu-niên anh-tuấn đủ sức đủ tài ra chống chọi với đời được — Hai là phải làm những sách dạy về khoa giáo dục, nói về tâm-lý trẻ con, cũng bằng quốc-văn để những người làm cha mẹ biết cách dạy dỗ trẻ thơ, nhất là bây giờ có ai ra công làm cho một quyển nói về tâm-lý trẻ con Nam Việt thì lại cũng có ích vô cùng, vì tâm lý học là một khoa học rất cần cho các nhà giáo dục, nhà giáo-dục cần phải biết tâm-lý lũ trẻ thơ cũng như nhà canh-nông cần phải biết cái địa-chất, nhà lương-y biết các cơ-thể của người ta, có như thế mới khỏi lầm lẫn và chóng kết quả hay được.

Cách trên đó là đối với những người đã có chút học-thức, có thể xem sách mà biết được. Nhưng vì nay phần nhiều quốc-dân chưa biết quốc-ngữ, chưa biết đọc sách, dù có ban bố cho nhiều sách về phép nuôi con, về cách dạy dỗ, về khoa tâm-lý cũng chưa đủ, vậy trong khi chờ đợi cho mọi người đều biết xem sách bằng quốc-văn, thì các nhà lương-y, các nhà giáo-dục nên thỉnh-thoảng diễn-thuyết, hoặc ở các thành-phố, hoặc ở chốn hương-thôn, về phép nuôi con trẻ hay về cách giáo-dục nhi-đồng. Đó cũng là một cách khiến cho những người làm cha mẹ có một nền giáo-dục để trông nom lũ con thơ khỏi lầm khỏi lẫn vậy.

Như thế tất dần dần làm tiệt được những điều mê-tín trong cách trông nom lũ trẻ, làm mất hẳn những điều khuyết điểm trong việc giáo-dục âu-nhi, rồi một ngày kia quốc-dân biết rằng biết cách nuôi con có ích thế nào, nỗi nguy gian như trước, và tiến đồ nòi giống Lạc-Hồng sẽ lắm cơ hi-vọng được.

B. G.

Âu-châu điện-tín

HAVAS

Paris, ngày 11 Août 1923

Việc nước Đức

Tin Berlin. — Đảng Đại-đồng tuyên cáo đình-công ba ngày. Hiện ở Berlin và nhiều tỉnh đã bắt đầu thi hành việc ấy. Chánh phủ đem quân lính đến đóng ở thành Berlin. Ở Crefeld, Dresde, và Rolibor có xảy ra việc giết gióc lẫn nhau.

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 13 Août 1923

Việc đất Maroc

Giáo-hội đặt đất Maroc làm một địa-phận do một đức Giám-mục coi. Địa-phận ấy sẽ đặt tên là địa phận Rabat. Cố Colombannaris Dreyer được cử vào chức Giám-mục trong địa-phận ấy.

Mấy lời khẳng khái của quan Poincaré

Trong một bài diễn-văn của quan Poincaré đọc tại lễ khánh-thành kỷ-niệm đài ở Marville, (Meuse) ngài có nhắc những việc người Đức ngược đãi nhân dân trong các hạt quân Đức đóng ngày trước, nhất là đối với đàn bà và con gái. Nay Pháp lại đóng quân trong hạt sông Rhur, nhân dân chẳng khổ sở chút chi cả, ấy thế mà nước Đức cũng kêu ca rầm rĩ, cái mục-đích là muốn làm cho thiên-hạ quên cái tội ác của mình đi. Mới rồi ở nghị-viện M. Cuno lại nói những lời kiên-cáng. M. Cuno lại có gỡ sự giết cái chính-sách chống cự lại Pháp Bỉ. Nếu Đồng-minh liệt-quốc càng hạ lệnh cho nước Đức thôi không được chống cự lại thì khi nào M. Cuno có nói những lời ấy. Dẫu viện ấy nói thế nào mặc lòng, cũng không sao thắng được cái chính-sách của Pháp Bỉ, Nước Đức mà muội như thế, thì chỉ thiệt riêng cho nước Đức mà thôi. Nước Đức cứ làm cho tiền mark hạ mãi xuống thì nước Đức sẽ đến ngày khốn-đốn to. Nếu M. Cuno tưởng rằng nước Đức có thể xé được một tờ hòa ước đi, rằng ta không thu được nợ cũng chịu rái quân ở hạt sông Rhur về, thì viện ấy lầm to. Nếu viện ấy không tin điều ấy, mà lại đi làm như thế, thì viện ấy lại tìa đối quốc-dân nước Đức. Cái quyền lợi của ta chắc là giữ gìn được cái phương pháp của ta chắc là được công hiệu! Trong năm 1918 quân Đức gần phải thất bại, nước Đức cũng giở trò lừa dối thiên-hạ như thế. San-quan Poincaré có nói: Nước Pháp cứ bền lòng vững chí, là thắng được nước Đức.

Quốc dân nước Pháp quyết chí chiếm lấy cuộc thắng trong buổi hòa bình, như trước đây nước Pháp đã chiếm được cuộc thắng trong buổi chiến tranh. Muốn thắng trong buổi hòa bình, chẳng những phải nhờ tấm lòng can đảm của quân lính Đồng-minh mà thôi, nhưng lại còn phải nhờ về cái chí ý cương cường của toàn quốc. Cái linh hồn của kẻ tử sĩ bắt buộc ta ai nấy phải hết lòng như thế mới được.

Việc trong hạt trú binh

Tại Dusseldorf một người Pháp tên là M. Georges Normand, 32 tuổi làm việc tại sở quản lý hỏa xa, bị bắt trong một hàng rượu ở hạt không có trú binh. Hai người linh tuần-cảnh đi xe đạp bắt người ấy chạy theo họ, và lại dùng súng lục bắn vào người ấy. Hai người linh tuần-cảnh nói rằng tại người ấy muốn chạy trốn nên phải bắn súng, song xét ra điều ấy không có lẽ, vì người ấy phải chạy theo xe đạp nhược cả người, còn sức đâu mà chạy trốn nữa. Tờ-thị M. Normand đã giao giải lại các quan Pháp. Việc ấy đương xét.

Có lẽ M. Cuno sẽ từ chức

Tin Berlin. — Các báo Đức nói rằng nay mai M Cuno sẽ từ chức. Có lẽ M. Stresemann thế chân.

Cavite ngày 7 Août 1923

Lễ tang quan Thống-lĩnh Harding

Tin Washington. — Một cái bánh xe về toa máy hỏng, cần phải chữa, nên xe hỏa rước linh-cữu phải dừng lại hồi 5 giờ chiều, nhưng không xảy ra điều gì bất như ý cả. Sau xe hỏa lại đi, công chúng rất là cảm động. Trong các nhà thờ có làm lễ cầu kinh cho quan thống-lĩnh Coolidge được mạnh khỏe, và Harding phu-nhân được yên-ạnh. Xe-hỏa đi đến đâu cũng thấy đầy những người đứng rất yên lặng, ai nấy bỏ mũ ra để đầu không.

Quan Coolidge cũng các quan chức đương dự bị mọi việc để ngày thứ tư này thì làm lễ cất đám theo như ý Harding phu-nhân.

Quan Wilson bệnh tình vẫn nặng, song cũng sẽ cố gắng dự lễ tang.

Paris. — Các nhà giáo đường Hoa-kỳ ở Paris đều đều cũng làm lễ cầu kinh cho Harding phu-nhân, và quan thống-lĩnh Coolidge

Cavite, ngày 9 Août 1923

Quân Trương-tác-Lâm giết 750 người

Tin Bắc-kinh. — Quân lính của Trương-tác-Lâm mới giết 750 người về bọn giặc mới xin hàng, đương luyện tập để theo việc quân, dưới quyền Trương-tác-Lâm. Nguyên trong bọn giặc cũ ấy có 50 người bắt tuân thượng lệnh, các quan chức bèn hạ lệnh cho quân lính đem xử tử, thì quân lính và bọn cướp hai bên bèn đánh lộn nhau quân lính chết mất 50 người và nhiều người bị thương, còn bọn giặc cũ chết mất 750 người.

Quan Thống-lĩnh Harding tạ-thế về bệnh gì?

Tin San-Francisco. — Trong bản giấy nhận-thực về việc quan Thống-lĩnh Harding tạ-thế, có nói ngài tạ thế về chứng sốt-máu, và bệnh đau ruột.

170 người chết vì nóng bức

Tin Washington. — Vì nóng bức dữ-dội, nên trong số người đi coi đám tang quan Thống-lĩnh Harding chết mất 170 người.

Tin Trung-hoa

Ngày 7 Août 1923

Hương-cảng đặc-điện

Phạm-thạch-Sinh ở Áp-tử-bô đại thắng quân giặc. Trần-quỳnh-Minh quay lại đánh Long-hoa, lại bị thua trận.

Tin Ngô-cảnh-Liêm

Ngô-cảnh-Liêm số khuyên Vương-hiển-Ba ra nhận chức thủ-tướng, nhưng đảng Thiên-tán và Bảo-định bảo Vương không tổ-chức được nội-các, che nên mới rối lại đôi ý.

Tin Hùng-lĩnh-Kỳ

Có tin rằng Hùng-bình-Kỳ cũng sắp vào tòa Nội-các.

Tin Vương-khắc-Mẫn

Vương-khắc-Mẫn sang Thiên-tân có tuyên-ngôn rằng kiêm dung tức là mệnh-mạch của tài-chính, muốn duy-trì tài-chính, không bằng duy-trì kiêm-dung.

Tin Tào-Nhuệ

Ngô-cảnh-Liêm điện cho Tào-Nhuệ nói về tiền tuất-phí của quốc-hội, Cao lăng Uất thác bệnh chối từ, vậy xin trả khoản hộ để cấp-phát, nếu không thì khó lòng mà duy-trì được bọn nghị-viên ở Bắc-kinh.

Tin Nhan-huệ-Khánh

Nhan-huệ-Khánh đã nhận lời triệu của Tào-Côn mà đi sang Bảo-định. Sau khi trở về Bắc-kinh thì đã nhận chức nội-ngoại công-trái chính-lý ủy viên hội trưởng.

Tin Ngô-dục-Lân

Ngô-dục-Lân sang Thiên tân bàn định đem Phan-phục làm tài-chính đồng-trưởng, nhưng chưa được kết quả, tại trở về Bắc-kinh.

Nhân dịp lễ Assomption, nhà máy nghỉ không làm việc. Vậy số báo 1921 đến ngày thứ năm 16 Août 1923 mới ăn-hành.

MỘT CÁI KỲ ÁN

Tòa án Đại-hình Ancône (nước Ý) sắp xử một cái kỳ-án. Người bị kháng cáo là nữ tước phu-nhân Amanda Darazzo, vợ một quan nguyên đại sứ nước Ý ở Bắc-kinh. Phu-nhân bị kháng cáo rằng đinh giết một người con gái nước Ý rất đẹp tên là Maria Cioci. Việc ấy xảy ra tại một nhà khách-sạn ở Bắc-kinh ngày 9 Juin 1920.

Có phải bà nữ-tước phu-nhân Amanda Darezzo đinh giết Maria Cioci hay không? Việc ấy tòa sẽ xử thì biết. Nay chỉ biết rằng ngày ấy Maria Cioci sang Trung-hoa để tìm người tình-nhân cần mình là đại-ủy Alfred Pitri sung chức ủy-viên thương-mại tại bộ Đại sứ của nước Ý ở Bắc-kinh. Một buổi tối kia thấy Maria Cioci nằm trong một cái nhà cần gần phòng của cô ta ở, thân thể quần áo đầy những máu. Hai ngày hôm sau xảy ra việc ấy thì đại-ủy Alfred Pitri tự-tử, không để giấy má lại nói ra làm sao cả.

Maria Cioci lúc khênh vào nhà thương đã bất tỉnh nhân-sự, ai cũng cho là chết, vì hồi huyết-quản ở cổ-tay bị cắt đứt, máu chảy mất nhiều quá. Nhưng may sao cô ta lại sống, vì vậy mới lại sinh ra sự rắc rối.

Maria Cioci tỉnh dậy liền kháng-cáo nữ-tước phu-nhân Durazzo định giết mình. Nữ-tước phu-nhân thì nhận có đánh Cioci bằng một cái roi ngựa và cái roi ngựa đập vào đầu Cioci xảy ra thì có, chứ không có làm gì hại đến tính-mệnh Cioci. Phu-nhân nói không có cắt mạch máu của Cioci, và phu-nhân cũng không biết làm thế nào mà cắt được.

Các nhà thẩm-phán có cắt hai ông thầy thuốc xét việc ấy, mỗi ông ý-kiến một khác. Một ông cho nữ-tước phu-nhân nói phải, một ông nói Maria Cioci nói có lẽ.

Việc ấy lại phải giao cho một ông thầy thuốc khác xét. Ông này nghe hai ông kia phân-trần mọi lẽ, rồi biên đồng-tình với ông cho nữ-tước phu-nhân là nói phải.

Vậy thế ai cắt mạch máu của Maria Cioci?

Hay là Cioci muốn làm giả ra là bị giết, định đổ tội cho người để báo thù chăng.

Nếu quả như vậy, thì câu chuyện đầu đuôi thế này: Nữ-tước phu-nhân lấy roi ngựa đánh Cioci xảy ra đầu ra. Cioci bèn lấy con dao cạo cắt mạch máu, nhưng cắt sâu quá, máu chảy mất nhiều, mà thành ra bất-tỉnh nhân-sự.

Ừ! thế nữ-tước phu-nhân đến khám-sọn làm gì? Sao lại cầm cái roi ngựa đến đấy. Đó lại là một câu chuyện khó biết nữa.

Cuộc thi thơ

Của Hoè-thị-Quỳnh nữ-sĩ

Thơ thi

CCCLII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Quốc-tủy là đây có phải không?
Lễ nhạc xây nền qui cả Lý.
Cung tường rạng vẻ nước non Rồng.
Xuân-thu trải mấy hương còn đượm,
Phong vũ đôi cơn đạo vẫn sùng.
Bơn tám trăm năm cơ-chỉ cũ,
Làng nho qua để đáng mà trông.

Nguyễn-lọc Ba
29, Rue Tirant, Hanoi

CCCLIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu Không nguyên đời Lý khởi công
Mộc đạc cang sâu hồi tiếng vẳng,
Thạch-bi triều cũ dấu rêu phong.
Á-Đông muôn đậm hương thơm khắp
Bằng Lạc trăm dân gốc học chung.
Mưa gió khôn lay nền Thánh-giáo,
Nhị Nùng bền vững với non sông.

CCCLIV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Không miếu là nơi rất đáng sùng.
Bia trạ Lý-triều tang tích cũ,
Cung tường Khác-phụ khói hương nồng.
Văn-chương dù góp khuôn Âu-Mỹ,
Lễ giáo thường nơi gốc Á-Đông.
Mé tin khuyên ai hồi tỉnh lại,
Văn-minh cũng rạng vẻ tiên rồng.

Nguyễn-đình-Chiến
161 bis, Quai de Canton, Haiphong

CCCLV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Không-miếu ngày-ngà cõi Nhị-Nùng.
Nền Lý xây nên từ mấy thuở?
Bia Lê dựng đó được bao đông?
Mành-gương Pháp-học đà soi rõ,
Ngọn-gió Nho-phong vẫn đượm nồng
Nhắn khách tu mi, tu bỗ lại,
Hồn-văn giữ lấy phụng thờ chung.

Madame Đ-h-K-ân, Ninh giang

CCCLVI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Thánh-đạo suy tôn vẫn một lòng.
Nền đắp Nam-giao còn cỏ-miếu,
Tượng thờ Đông-lỗ thấy đi-dong,
Các văn vẻ sáng in dòng Nhị,
Bia đá rêu in đỉnh núi Nùng.
Quê-hát Viêm-bang là nước cũ,
Khuyên người qua đó hãy dừng trông

CCCLVII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Thánh-miếu nào ai chẳng kính sùng.
Hoàng Lý tu đàn xây đắp vững,
Tổ-sư thần tượng lửa hương nồng.
Khuê-văn vẻ sáng in dòng Nhị,
Tiến-sĩ bia cao ngất núi Rùng.
Còn nước còn non còn lễ nghĩa,
Mặc dầu Á-Âu với Âu-phong.

CCCLVIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Cơ chỉ doanh thành tự tổ-tông.
Cốt-trạch âm sâm còn cổ-miếu,
Tượng hoàn nghiễm nhã thấy di-dong.
Ao nghiên nước biếc in làn phương,
Bia đá rêu xanh lạc bảng rồng.
Quốc-giám Nam-bình nề nếp mới,
Quế-lâm văn-hiến một trời chung

Đáp cầu. Ngô-thị-Lục

CCCLIX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Mấy bậc cang thường thắt đứng trông.
Dấu đá nhà Lê bia giáp bảng,
Nền vôi đời Lý cột nho-phong.
Hương bay bến Nhị ngờ công Tứ,
Khói tỏa non Nùng tưởng nải Đông.
Vườm hỏi miếu nay còn chữ Hán,
Rừng nho bể hoạn thắt chẳng không.

Phạm-lê Thân
41, phố hàng Gai, Hanoi

CCCLX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Thánh-miếu nghiêm-trang tỉ tự chung
Của thấu ba làng vào đáng lí,
Tường xây chín nhận đứng ngoài trọng.
Rễ cây cối, hóa non Nùng tốt,
Mạch nước Thù, trôi bến Nhị trong.
Trải bấy xuân thu mưa gió nặng,
Càng cao càng chắc chẳng hề rung.

Tiện-tiến, Ng.-chân-Sĩ
Làng Tân-giản, Bình-định

CCCLXI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long.
Miếu-thành đây chẳng có phải không?
Mõ gõ tiếng kêu vang cõi Việt,
Tượng tô vẻ đẹp ánh non Nùng.
Xây từ vua Lý cung tường vững,
Thờ phối thầy Chu lễ lễ chung.
Kia gác kia bia kia cổ-thụ,
Đề đô chốn cũ khách qua trông.

CCCLXII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu thành ai xem chẳng nức lòng!
Nho học bề khơi kinh sách rộng,
Đề đô thành cũ lửa hương nồng.
Gác Khuê ấy mạch Đông-sơn đó
Ao Bích là nguồn Tứ thủy không!
Mưa gió trải bao con dâu cũ,
Mấy triều quốc-lễ vẫn thờ chung.

Nguyễn-đại-Tiệp
Làng Hoàng-mai, Hà-đông

CCCLXIII

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long,
Văn miếu là đây có biết không?
Ánh sáng thu-dương nghìn dặm bắc,
Tường cao khuê các một trời đông.
Tinh xương trải mấy người kim cổ,
Tuổ nguyệt như in bụi hóa công.
Mới cũ vẫn trong vòng bể thánh,
Giang sơn mở mặt nước non Hồng.

Ng.-chuyên-Văn
Khương-thượng, Hà-đông

CCCLXIV

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long,
Miếu vũ như bày cảnh Hóa-công,
Bể học rộng khơi Thù Tứ Bắc,
Nền hương thơm nức Nhị Nùng Đông.
Giảng lồng hồ giám in chồi Lộ.
Gió thổi rừng nho rạng vẻ Hồng,
Trải mấy Triều nay bao thế-hệ.
Còn gương văn hiến để soi chung.

CCCLXV

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long,
Miếu vũ đường đường cõi Á-đông.
Bia đá vẫn tro cùng Tạo-hóa,
Nền hương thêm ngát với non sông
Hương trời hoa giáp xưa nay nhỉ.
Trải đất văn-chương ngưỡng mộ chung.
Hỡi khách lầm phương người khảo cổ
Đoái trông phong cảnh vẻ-vang không

Nguyễn-Thạch
Travaux publics, Haiphong

Cải chính

Bài thơ thi số CCCXLVI đăng trong số báo hôm qua, câu thứ tư: *Nói đông . . .* sẽ lầm là *Nói đồng . . .* Nay xin cải chính lại cho đúng.

Chuyện kỳ khôi

Một lũ khỉ

Chú Mán kia làm nương ở trên núi, thường phải lũ khỉ quấy nhiễu quá. Không cách gì mà trị cho được, cứ than thân trách phận hoài.

Một hôm tình cờ chú Mường ở cạnh sang chơi, Mán ta hỏi cách trị khỉ. Mường ghé vào tai nói nhỏ mấy câu. Mán lấy làm phải, tức khắc thi-hành. Liền xuống tỉnh mua mấy vuông vải đỏ, vài hộ rẻ tiền phường chèo, cùng các thứ phẩm xanh đỏ. Về đến nhà cố ý đánh bẫy lấy một vài con khỉ, rồi đeo vào cho khỉ, còn phẩm thì vẽ mặt cho khỉ, trông rất gớm ghê. Xong đâu đấy, Mán ta liền thả mấy con khỉ vẻ mặt đeo râu, mặc áo ấy ra.

Lũ gì khỉ bị giam hãm đã lâu, ra lại thấy đàn, liền một mạch chạy theo. Đàn kia không hiểu đầu đuôi chi cả, thấy một giống gì, cũng có tính khỉ như mình, mà lại cứ đuổi mình mới lạ chứ. Càng chạy càng thấy đuổi, càng đuổi lại càng chạy. Đến khi một quá, không thể chạy được nữa, mấy con đeo râu, vẽ mặt kia đuổi kịp, khi đến gần, một con khỉ già trong bọn khỉ bị đuổi hiểt ngay mấy con kia cũng là chọ loài cùng giống với mình liền la lên rằng: «Anh em thả tất phải chạy, chúng cũng là loài minh, cũng khỉ như mình, chỉ khác nhau có cái bộ áo, bộ râu, và chút phẩm vẽ mặt đó thôi ».

Trẻ con

Tin nước lên xuống

Triều sông Hồng-hà

	13 Août hồi 8 giờ	13 giờ	14 Août hồi 8 giờ
Lao-kay . .	77.20	77.50	77.40
Yên-bay . .	28 45	28 60	30 05
Việt-trì. . .	13.17	13.36	13.87
Hanoi . . .	8.94	8.92	9.15
Vạn-yên . .	8 00	»	8 60
Hòa-bình. .	6 00	6 70	6 80
Tuyên-quang.	5.48	5 32	5 80
Phú-đoan . .	20.63	20.75	20 97
Phú Yên-bình	1.30	1 30	1.28

Triều sông Thái-bình

	13 Août hồi 8 giờ	14 Août hồi 8 giờ
Thái-nguyên .	23.95	23.20
Lâm . . .	4.90	4.60
Phả Lạng-thương	4.70	5 35
Đáp-cầu . .	4.70	5.11
Phả-lại . .	3.65	3.89

VIỆC HANOI

Nhân dịp lễ Assomption, nhà máy nghỉ không làm việc. Vậy số báo 1921 đến ngày thứ năm 16 Août 1923 mới ấn-hành.

Thời-tiết

7 giờ	29 độ
15 giờ	29 độ

Giá bạc. — Kể từ ngày 14 Août 1923, giá bạc ở các Chi-nước định là 8 f. 85.

Thị-giá quốc-trái. — *Ngày 14 Août 1923* 3 °/₀ 56,85. — 5 °/₀ 1915 1916 74 70. — 4 / 1914 62 10 — 5 °/₀ 1920 91 25. — 6 °/₀ 1920 88 50.

Tin tàu. — Tàu *Cordilière* khởi-hành ở Marseille ngày 10 Août.

Tàu *Docteur Pierre Benoit* tới *Cap-Saint Jacques* ngày 13 Août hồi 7 giờ sáng.

Hội-đồng Bảo-hộ. — Đến ngày thứ bảy 18 này, hồi 9 giờ sáng, hội-đồng bảo-hộ sẽ họp tại phủ Thống-sứ, có quan Thống-sứ Monguillot chủ tọa.

Các vấn-đề xét cả thảy chừng mười lăm việc, mà trong số ấy thì có mấy việc xin khẩn đồn-điền, việc xin nhượng-lịch dân Pháp, v. v.

Quan Thống-sứ định đi Cao-bằng. — Quan Thống-sứ Monguillot có ý đi Cao-bằng để cùng với các quan bản tỉnh xét về việc hai nước lại vừa rồi. Nhưng vì công việc ở phủ Toàn-quyền mãnggi chưa đi được, ngài lại đợi quan Phó Toàn-quyền Robin chừng ngày 20 này về rồi mới đi.

Phòng khám bệnh

của quan Thầy Thuốc tây

Phố hàng Điếu nhà tôn (Rue des Pipes) số nhà 9, ở Hanoi.

Ngày nào cũng khám bệnh từ 10 giờ sáng đến 12 giờ trưa, trừ chủ nhật và ngày lễ.

Phòng nuôi người bệnh, rất sạch sẽ, Chữa các bệnh người lớn và trẻ con.

3549

Trận mưa đêm hôm qua. — Chưa bao giờ thấy mưa dữ dội như mấy hôm nay và nhất là trận mưa đêm hôm qua. Thật là những thác nước trên trời trút xuống vậy. Sự tai hại ở vùng nhà quê thế nào chưa biết, nhưng cứ ở Hà-thành ta thì lầm nơi lụt lội dữ quá. Hồ Hoàn-kiếm nước tràn cả lên bờ, suốt dọc đường Francis Garnier bị ngập cả, mà nước tràn vào cả nhà chớp bóng Pathé.

Quãng ở vào giữa đường Carreau và đường Gambetta bị ngập hết. Đường Paginier thì từ phía đường Général de Badens trở lên cũng ngập cả. Nước ở đường hàng Cỏ tràn lên đến tận phố Tràng thi, khiến cho đường Carreau và đường Richaud nhiều chỗ trôi mất cả đá lát đường.

Đường Beauchamp về bên này hồ Hoàn-kiếm thì đã mất hai cây lớn trôi cả vào trong hồ.

Trong khoảng từ 9 giờ đến 10 giờ đêm hôm qua đường hàng Cỏ phía gần nhà la-ga bị lụt hết, nhà khách-sạn la-ga bị ngập cả sâu và dưới hầm, nước lên đến 40 phân tây và hàng cả phố thì lên đến 20 phân.

Trường Sinh-từ cũng bị ngập xấp xỉ vào cả nền, đường sá và nhiều nhà ở phố ấy cũng bị nước ngập sâu đến gối. Kho chứa gạo của M. The-sinh ở phố Mới số 91 bị ngập nhiều gạo ướt cũng hại lắm.

Người ta còn e rằng thành phố lo lội lụm thế này thì các nhà hàng gạo lại lừa thế mà tăng giá lên cao quá chăng?

Hội chợ Hanoi. — Bàn quán vừa tiếp được mấy bức tranh và những quyền điều lệ cùng là giấy yết-thị về cuộc Hội chợ lần thứ năm này mở tại Hanoi từ ngày mồng 2 đến 16 Décembre 1923.

Những quyền điều-lệ và quảng cáo thì năm nay làm bằng ba thứ chữ: chữ Pháp, chữ quốc-ngữ và chữ Anh. Sách làm và tranh vẽ đều có ý-vị lắm.

Công-ty Phạm-văn-Phi CẦN NGƯỜI LÀM máy và tài-xế cầm xe ô-tô. — Xem trang thứ tư 2013

Lòng can-đảm của một người Việt-Nam tại Pháp. — Báo *Annales Coloniales* có đăng rằng:

« Ngày thứ năm trước, có một người đi hàn nhật-trình rong là Louis Laquency giao mình xuống sông Seine, ngay ở bến Bourbon thì một người Annam là Trần-quang-Giác cứu được. Người Annam can-đảm ấy chẳng quản ngại gì, lặn ngay xuống sông mà khó nhọc lắm mới kéo được người kia lên bờ vừa rẩy vừa la là muốn chết.

Trần-quang-Giác nguyên ở Đông-dương đã cứu được nhiều người lắm. Năm 1914 xin ứng mộ tại Pháp, có đi tòng-chinh suốt mấy năm chiến tranh và có một người anh tử-trận tại Verdun. »

Hội-chợ lần thứ năm sẽ mở từ 2 đến 16 Décembre tới nơi nầy.

Mõ đay tìm. — Điện-báo Havas có báo tin những nhà giáo-sư Tây-Nam tại Đông-pháp được thưởng Hàn lâm hội-tinh (palmes académiques), trong số ấy thì có hai ông giáo cũ nhất ở Bắc-kỳ mà ai cũng biết tiếng là ông Phạm-v-Mễ và ông Bùng-v-Mỹ được mộng thưởng Hàn-lâm hội-binh (Officier d'Académie). Mõ đay tìm này, người nước ta được cũng đã nhiều, chỉ ý là thưởng cho những người trong học-giới hơn là những người trong các giới khác, vậy mà đến nay mới thấy hai ông giáo trong Học-chính được thưởng vì cái tư-cách là giáo-học nhà-nước, có lẽ là trước tiên vậy. Chẳng cần nói thì ai cũng biết là ông giáo Mễ và ông giáo Mỹ được thưởng thật là đích đáng.

Phòng Thương-mại. — Phòng Thương-mại Hanoi chừng đến 22 hay 23 này thì họp tại nhà hội ở phố hàng Trống, có M Allemand chủ-tọa.

Phường hát tây năm nay. — Đông-pháp Kinh-tế cục ở Paris đã điện sang rằng tờ hợp-đồng của M Dupuis xin lĩnh trong các vụ hát ở Hanoi, Haiphong nay đã ký rồi. Tiền ký-quĩ nhất định đã nộp rồi và đến 21 Septembre thì ở Pháp xuống tàu sang bên này.

Tòa án Trừng-trị. — Chiều hôm qua, tòa án Trừng-trị xử những việc sau này:

Việc thông gian. — Hoàng thị-Thơ là vợ M. H. bị thưa về việc thông gian đã nói trong số báo thứ hai trước thì tòa phạt 16 quan.

Việc khai sinh gian dối. — Phan-đình-Đạt ở tỉnh Bắc-ninh có 2 người con trai tên là Phan-ngọc-Trân và Phan gia-Thúy muốn cho ra lính khỏi đỗ có đến lễ tiền trường-phố bảng Nôn là Lý-trưng-Hòa lấy hai cái giấy khai sinh tại Hanoi để liệu việc xin, Trưởng phố tham tiền cho người nhà gọi mấy người quen là Phạm-gia-Hội, Ng-v-Vi và Phạm-nguyễn-Can đến ký làm chứng mà mình thì đóng triện nhận thực, rồi đưa Phan-đình-Đạt ra tòa Đốc-lý lấy chữ. Không ngờ ở nhà Phan-ngọc-Trân và Phan-gia-Thúy lại lấy hai tờ khai tại quán đem nộp tòa Sứ tỉnh Bắc ninh. Vì thế tòa xét việc khai sinh ở Hanoi là gian dối nên phạt Lại-trưng Hòa Phan đình-Đạt, Phan-ngọc-Trân và Phan-gia-Thúy mỗi tên một năm tù Phạm-gia-Hội, Ng-văn-Vi và Phạm-văn-Can mỗi tên 6 tháng tù.

Việc Mật-thám giả. — Tên Cao-v-Viên, vô nghề-nghiệp, chuyên nghề đi lừa người lấy của, đã can án mấy lần rồi. Hôm đầu tháng tên ấy thấy một người hành khách tên là Ng-văn-Ngữ mang theo một cái va-li, trong có 40 đồng thì đi lại rình mò mãi chực ăn cắp, song vì người có của trông nom cẩn thận không thể làm gì được. Khi xe lửa đến ga Hanoi, tên ấy theo người hành-khách ra khỏi ga, nắm lấy, tự xưng là mật-thám và bịa rằng « quan sai đi đò xét việc nhà Ngân-hàng mất trộm tiền, nay anh là người quê mùa mà có nhiều tiền cho nên bắt ». Bấy giờ tên ấy gọi xe kéo người hành-khách lên rồi bảo xe kéo về lối hàng Bầy rà mạn Cột-cờ, đến quãng đường vắng bảo họ xe xuống, rồi bắt mở va-li ra khám. Khi người nhà-quê mở ra thì tên ấy cướp lấy bạc và dọa rằng hễ kêu thì đâm chết, rồi ả té chạy. Người nhà-quê biết là kẻ cướp vừa kêu vừa đuổi. Sau người ở trong nhà nghe thấy tiếng kêu, chạy ra đuổi thì bắt được tên ấy núp ở dưới đầm sau Gám. Tòa phạt tên Cao-văn Viên 1 năm tù.

Người ta cần dùng một người cai thực giỏi, phải có giấy tốt, để trông nom việc giồng cà-phê.

Hỏi tại: M. O. BAIVY, 53, phố hàng Vôi, Hanoi. 3653

Ngạch thư ký tòa Sứ. — M. Phạm-phan-Côn, đã thư ký tập sự ngạch tòa Sứ ngày 14 Juillet 1923 nhưng vì chưa đến tuổi, thì nay được hồ thư ký phụ tá, lương mỗi tháng là 36 p. 50.

Việc hai người bị kẹp xe-hỏa. — Theo như lệnh của quan Biện-lý Hanoi, sở Mật-thám đã cho xét về việc hai người bị chết kẹp xe lửa, một người ở đường xuống Nam-định chỗ kilomètre 31+250 đêm hôm mồng 1 và một người ở đường xuống Haiphong chỗ kilomètre 34 đêm hôm mồng 4.

Ngạch thừa phái. — M. Ng bạc Nha, thừa phái hạng nhì tại Thái-bình và M. Ng-hữu-Giác, thừa phái hạng năm tại Thái-nguyên nay lương tương hoán cải.

Thưởng hàm. — M. Ng-đình-Du, hàm chánh cửu phẩm văn giai, thừa phái hạng tư tại Hải-dương đã về hưu, nay đặc cách được thăng tặng bát phẩm văn giai.

Thuyên chuyển. — M. Ng-đình-Phúc, thư-ký điện-báo, trước ở Tuyên-quang, đổi về Hanoi, nay lại đổi đi Chợ-bờ đã xuống tàu ngược 10 giờ sáng hôm nay.

Ngạch đã lão. — MM. Lê-khắc-Giản và Chu-văn-Lưu là cựu binh, nay được bổ canh đã-lão tại Cao-bằng, lương mỗi năm là 144 đồng.

Ngạch khán-hộ. — M. Nguyễn-sĩ-Khâm, khán hộ thường tại nhà thương Lạng-sơn, đã khán hộ tập sự ngày 27 Janvier 1923 thì nay được bổ tại Hanoi thay M. Ng-v-Thang khán hộ thực thụ tự thế.

Tháng người làm đàm tháng mười sáu. — Sáng hôm qua, hồi 10 giờ, tên Ng-v Xuân, 16 tuổi, kéo quạt ở rạp hát Đông-lạc, bị tên Tinh 15 tuổi, nhà ở bãi cát ngoài sông đâm một nhát vào vào cạnh sườn, phải khiêng vào nhà thương. Tên Tinh đâm xong chạy trốn mất.

Người ngã vào hố vôi hôm nọ. — Theo lệnh quan Biện-lý ở Hanoi, sở Cảnh-sát đã cho xét về việc người cu-li tên là Ng-v Thâm 33 tuổi, nhà ở ngõ hàng Mã, số 16, hôm mồng 6 trước đang làm bị ngã vào hố vôi mà khi khiêng vào nhà thương thì chết.

VIỆC BẮC-KỲ

PHẢ-LẠI

Thuyền đâm chết mất một đứa trẻ lên ba. — Ngày 11 Août, hồi 3 giờ sáng, có một chiếc thuyền chuyên hàng sang tàu Chan-long, thuyền chưa cởi dây bơi xa ra, tàu đã chạy ngay, đến nỗi thuyền đâm. Hai vợ chồng người lái đò và mấy người hành khách trong thuyền biết hoi thì lên đuợc cả, nhưng chết mất một đứa con người lái đò, 3 tuổi ngã ở trong thuyền.

(Xem trang thứ ba, cột thứ hai).

DƯƠNG BÁ-TRẠC
ET
TĂNG-KHÁNH-LONG
dit ĐÔNG-NAM-MỸ

Dệt lãnh lụa, vải-màn, khăn mặt, đóng giày tây, giày ta, va-ly, làm mũ (nón), khăn sếp, ghế mây, và buôn đủ các thứ hàng Bắc-kỳ, bán cất giá bán lẻ.

Tổng cục: Hà-nội phố hàng Bông, số 152.

Phân cục: Sài-gòn đường Catinat, 10. đường Bonnard, 90.

Công-xưởng tại Thái-hà-ấp.

Hàng tốt giá hạ, qui-khách chiếu cố xin cứ gởi thư về ĐÔNG-NAM-MỸ số 152, Rue du Coton, Hanoi. 2095

số 2

ĐÁ-BIẾT-TUỔI-VÀNG

(Trinh-thám tiểu-thuyết)

PHẠM-BÙI-CẨM dịch-thuật

Cuốn tiểu-thuyết này cho là ái-tình tiểu-thuyết cũng được, mà cho là trinh-thám tiểu-thuyết cũng được. Vậy xin dịch ra để công-hiến các bạn độc-giả một cuộc tiêu-nhàn khiển-hứng trong khi tửu-hậu trà-dư!

Người tuổi trẻ đáp:

— Nó chỉ toan sửa cái mạng tôi đó thôi!

Tôi hỏi:

— Sao vậy?

Người tuổi trẻ đáp:

— Điều đó không thể nói ra được.

Tôi chợt nhớ ra rằng ghế có giây chuông gọi, thông đến phòng người Thả-quĩ. Tôi bèn đứng dậy, chực bấm chuông gọi. Chàng tuổi trẻ ngăn lại nhìn, đoạn rồi lại nhìn vào khe sáng mà rằng:

— Giây chuông đứt rồi!

Tôi hầm hầm nổi giận, tự nghĩ mình một thân lẻ thứ, chúng mới dám phá hoại đến quyền tự do của mình. Tôi bèn hết sức rung chuông, mà thành ra chẳng có ma nào biết cả. Rờ đến giây điện-thoại, cũng lại đứt nốt mất rồi. Ngay lúc đó, cửa phòng bỗng vỡ tung ra, tôi liền bỏ cái máy nói ra mà hỏi rằng:

— Ngoài cửa có mấy người?

Chàng tuổi trẻ đáp:

Chỉ có hai người thôi.

Tôi nói:

— Nếu tôi giáp chàng, thì chàng có thể nghe theo thôi được không?

Chàng tuổi trẻ đáp:

— Được.

Tôi nói:

— Chàng nấp vào sau giường, rồi đưa súng đây cho tôi giữ.

Người tuổi trẻ, rà ý ngần ngại, rồi đưa súng cho tôi. Tôi cầm được khẩu súng vào tay thì cửa đã tung ra rồi. Hai người ở ngoài bước vào, ung dung như không có việc chi cả.

Một người cầm lấy cái cành cửa dựng lên tường, còn một người trông thấy tôi thì ngạc nhiên như là gặp ma quỉ vậy.

CHƯƠNG THỨ II

Tôi xem hai người ấy thì ra khỏ họ chỉ trông thấy tôi mà không thấy cái người bọ đứng tim, bởi vậy nên hai người đều ra dáng kinh ngạc. Kỳ thực trong bụng tôi cũng lấy làm bỡ nghỉ, quái lạ, hai người ấy trông không ra cái bộ giục cướp. Tôi bèn hỏi người đi đầu rằng:

— Dám hỏi hai ông, đương đêm hai ông phá cửa phòng tôi mà vào như vậy. Là nghĩa làm sao?

Người tôi hỏi đó, thấp bé mà lực lưỡng. người ấy lấy mũ sơn lau mồ hôi trên trán, đeo kính vào mắt, rồi đương mắt mà chòng chọc nhìn vào mặt tôi. Tôi coi chừng thì người ấy hình như cũng là một kẻ thương-nhân vậy. Người ấy nói với tôi rằng:

— Thưa tiên-sinh. Tôi lầm. Tôi cốt tìm một người anh em thoáng trông thấy vào cửa phòng ngài.

Vừa nói vừa đưa mắt nhìn quanh bốn phía. Còn một người nữa cũng thế, song trước cũng chưa trông thấy cửa-nhân. Tôi nói:

— Ông có muốn xin lỗi thì sáng mai ông phải xin lỗi ở trước mặt chủ-nhân. Thôi bây giờ ông hãy về đi

Một người chực xông vào trong phòng tôi. Tôi lấy tay cản lại. Người ấy xưng xưng nói, dáng dồng cao, lưỡng quyền thì gồ lên, mắt thì xâu hoắm hoắm. Ăn bận cũng trang nhã, mặc cả cổn trắng, đeo giây đồng-hồ vàng. Cứ trông bề ngoài, quyết không phải là tay thích khách. Người ấy vừa bước chân vào cửa, tôi cố sức đẩy ra mà rằng:

— Chỗ ở của bí-nhân, sao tiên-hạ được vào mà lục lọi?

Người gầy thong thả mà bảo tôi rằng:

— Tiên-sinh không rõ đó mà thôi. Cái người mà chúng tôi muốn bắt đây, chính là một người rất hiểm ác ở trên đời này vậy. Tiên-sinh chứa người ta, rồi ra lụy đến mình đó!

Tiếng nói nghe ra tiếng người ngoại quốc.

Tôi nói:

— Mấy lời vàng ngọc, bí-nhân xin thậm tạ ơn lòng. Việc bí nhân đã làm, tránh nhiệm bí nhân xin chịu, không quản chi đến điều khác.

Hai người khi ấy cũng đứng lại gần tôi, đưa mắt nhìn xem nên vào tới thế nào, tự hỏ như họ cho rằng sức họ thắng nổi tôi được. Kỳ thực thì tôi còn cao hơn hai người ấy, và bình nhật tôi vẫn thường tập võ đánh quần, nên sức lực cũng không đến nỗi kém. Chốc chốc tôi lại mắn mé khẩu súng lục, vì vậy nên hai người đến không dám đánh bạo mà tiến vào.

Người thấp bảo tôi rằng:

— Tôi xin thưa thực để tiên-sinh biết. Cái người mà chúng tôi tìm đây, thế tất chúng tôi phải bắt cho kỳ được, sợ ý chúng tôi cũng chẳng muốn chi sinh sự với tiên-sinh. Vậy xin tiên-sinh chớ khá can dự đến.

Tôi nói:

— Tôi hà tằng có can dự đến việc của ông! Ông đương đêm phá cửa phòng tôi mà vào, thế là ông cố ý gây chuyện với tôi đó. Ông muốn tìm kẻ thù, tôi đây cũng mặc ông, tôi chỉ cần sao được yên giấc ngủ mà thôi.

Tôi đang nói thì thấy hai người đã móc tay vào tôi, lấy đỗ khí giới ra. Tôi bèn lật lại lấy bước xem sao.

Người thấp lại nói:

— Tiên-sinh ơi! Bây giờ cũng bất tất phải nói lời thôi nữa. Người ấy quyết là ở trong phòng này rồi. Vả tôi đã dẫn đây, không phải là chuyện trò trẻ. Tôi nói thực cho ông hay. Các phòng quanh đây, toàn thị của tôi thuê cả; giây chuông giây nói, tôi cắt đứt đã lâu rồi. Nếu ông chịu nghe lời tôi, mà đi ngay tôi vào tìm, thì tôi xin đoan quyết rằng không để cho ông đeo lụy. Nếu ông mà không sự thì cái nguy hiểm cho ông cũng chưa biết thế nào là chừng.

Tôi không trả lời, chỉ lăm lăm bắn luôn ngay hai phát, để bảo cho mọi người thức dậy, chạy đến mà cứu tôi.

Hai người ấy vẫn vào vật tôi. Tôi lại chia súng ra bắn; đạn bay suốt qua trần vai. Người gầy liền giơ tay vặn đèn, đèn điện tắt. Trong phòng tối đen như mực. Người gầy xông vào. Tôi biết sức đấy ra, người ấy ngã. Người thấp tay bị tôi bắn trúng, song vết thương cũng không nặng lắm, chỉ sầy da đầu ra mà thôi. Người ấy chạy vụt ra ngoài mất. Dẫu trong lúc tối tăm mà mặt, song tôi cũng ăng chừng biết rằng hai người ấy chưa được đến trong phòng. Kẻ có lợi nghe có tiếng chân người đi đến, tôi bèn rắt tiếng kêu to Đoạn rồi sờ lần vào máy đèn, định bụng vặn đèn cho sáng, song loay hoay vặn mãi mà không được.

Chỉ nghe thấy phía sau giường có tiếng người kêu. Bấy giờ các mạch máu trong người tôi bỗng sôi lên sùng sục. Tôi còn đang sờ tay tìm cái máy điện thoại, thì bỗng lại nghe có tiếng người bị thương, đang rên lên bờ hờ. Lại thấy có hơi người thở, gần đến cổ tôi. Tôi vội vàng tránh ra, thì lại thấy có tiếng roi đá, vẫn vụt ở trước mặt. Tôi bấy giờ đã cởi bỏ được giầy ra, chỉ còn bí tất không, bèn nghiêng mình đứng lựa vào tường, chứ không đứng ở giữa phòng nữa. Tôi biết cái người cầm roi đá đánh tôi, tất cũng đứng gần chứ không xa. Khi ấy bỗng lại nghe trong cửa thang cuốn có tiếng người đi, lại thấy có một cái bóng đèn thoáng qua, và có tiếng thì thào nói nhỏ. Ảo quân sợ sệt, chừng như một vị nữ-lang. . .

(Còn nữa).

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

緣生再

TÁI-SINH-DUYÊN

Bộ TÁI-SINH-DUYÊN (sự-tích Mạnh-lệ Quân) của Nguyễn-đỗ-Mục dịch-thuật, mới xuất bản tiền-biên. Giá bán 0$30, tiền cước gởi 0$20. Có gởi bán tại bản-quán và các cửa hàng sách.

2083

SÁCH MỚI XUẤT BẢN

ẤU-HỌC TOÁN-PHÁP

CỦA

NGUYỄN-NGỌC-QUẾN

soạn

Giá 0$30 một quyển

Tiền cước gửi recommandé 0$11

Bán tại Bản-quán và có gởi bán ở các hàng sách.

Rượu-bổ-đào:

• TONIQUE TONKINOIS •

Có từ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

• Theo hình tự-nhiên in ra đây, các không như có mấy thứ thuốc về những bình ho, bình trẻ-con cho trẻ-con và người ở trí khỏe thì không ai có thể tin được! •

Xin xem-xét và so-sánh-hộ để kẻo nhầm lẫn!!

Ngày mồng 7 tháng năm, bổn-hiệu Mạnh-tinh thử ho, thấy thuốc phòng thí chẩn phát liệu!

Chính ngày đại diện phòng của MONTÈS qui-lai, có chỉ nhà một thứ Thuốc bổ rất thần nguy dùng qua rất hay, đáng nên gia thưởng, trước lúc phát ấy gởi lên qui-trước phòng chẩn-đáng để tỏ thành-ý.

Khám thể.

張	有	福	壽
氏	德	祿	康
慶	積	增	寧
餘	善	崇	考
氏	家	厚	終
必	必	德	正
有	有	載	寢
餘	餘	物	安
慶	慶	福	吉
李	積	子	人
氏	德	孫	宅
門	累	百	大
中	功	世	吉
慶	慶	其	利
有	自	昌	福
餘	天	熾	星
慶	申	而	高
積	福	興	照
德	善	旺	臨
流	人	發	門
光	增	達	庭
慶	壽	榮	富
遠	算	華	貴

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ giá, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trẻ-chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-thật có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS

54, Phố Trường-tiền, 54

HANOI

Xin mua tiếp theo ở trang thứ tư bài này

PHÚ-THỌ

Tiểu tiện công dân. — Dân làng Đạ-đồng tổng Nông-dân huyện Thanh-ba có làm ký kiện tại tỉnh rằng hội đồng hương-chính làng ấy trong một năm nay tiêu lạm vào công-quĩ mất hơn hai trăm đồng Nguyên là đình chùa trong làng hỏng-nát, cho nên dân mới bàn định chữa lại, vẫn chưa là sửa tiền công-quĩ chẳng ngờ lúc hỏi đến tiền công thì các ông có chức-vụ-ở trong hội-đồng hương-chính nói thác là tiêu việc công nọ, việc công kia, mà quyền sổ chỉ-tiêu thì nghe đâu vẫn còn để trắng!

Mong rằng quan trên sẽ minh xét cho, nếu quả thật là các ông Hương-hội hà lạm vào tiền công thì xin trừng trị cho công bằng để làm gương cho những kẻ khác và khỏi mang tiếng hai chữ cải lương của các xã.

Một người trong xã lại cáo

HẢI NINH

Một nhát dao. — Sáng mồng 9 Août, hồi 6 giờ rưỡi, hai tên nấu bếp cho binh lính ở trong trại không rõ cãi nhau vì chuyện chi, một đứa tên Phạm-văn-Khan sẵn dao làm bếp, đâm ngay đứa kia tên là Khai một nhát vào sườn, máu chảy lênh láng, chết ngay lập tức.

Hai ông đội Tây coi ở trại binh liền bắt ngay tên Khan bẻ còn cầm dao ở tay.

CAO-BẰNG

Lụt. — Phủ Thống-sứ đã nhiều lần thông tin cho các báo về tình cảnh tỉnh Cao-bằng trong trận lụt đã đột nổi xảy ra vừa rồi. Thật là một cái tai vạ ghê gớm hình như giới kia độc-địa muốn tàn hại vùng này vậy. Mưa tầm-tã trong mấy ngày giới, đêm hôm mồng hai nước sông bắt đầu dâng lên trong mấy giờ đồng hồ mà các phố ngập phăng đến hôm năm thước tây cả, không ai ngờ tọ quá như thế, nên sự nguy hiểm lại càng gấp bội. Duy còn con đường của dinh Công-sứ, nên cấp cứu những người ở các mái nhà đem cho trẻ lại đấy được, nước càng ngày lên to, chỉ những lo ngập nổi; nhà gạch đổ mất khá nhiều, còn nhà ire thì gần hết. người thiệt mất đến mười mạng, còn ngựa lợn gà trôi nổi không biết bao nhiêu mà kể. Bỗng nhiên gặp cảnh thê thảm nhìn nỗi với nước non, nghĩ mà thương tâm quá đỗi. Trong một ngày giới, người chen chúc với chân bò ngựa lợn còn sống sót ở một con đường chưa ngập trông cực lòng lắm lắm, phần thì áo mốt thấm đến xương, phần thì bụng đói không có ăn. Các quan đã mở các công sở cùng các nhà tư cho vào trú tạm, và phát gạo cho ăn. Nước xuống bàn ngập đến gối, hôi hám quá lắm, người phải che phên ở đường mà ở, người mất của trôi mỏ được chút gì ở bàn thì mỏ. Trên đầu trời nắng, dưới chân bùn hôi thối, nào ăn nào ngủ, nào nấu nướng cũng đầy người mà ngẫm cái nhà ổ, cái vách xiêu, đồng quần áo mốt phơi, mấy nong thóc đã mọc mầm có thấm không. Càng nói đến nỗi cơ cực bao nhiêu càng khổ bấy nhiêu, ngòi viết không viết đi được.

Trong lúc hoạn nạn như vậy, đồng bào nghĩ sao?

H. lai cảo

CHỈ-NÊ

Vì tội gì? — Chiều hôm mồng mười tháng tám tây vừa rồi, vào hồi năm giờ chiều tôi vừa tới đến bến đò Chỉ-nê chưa kịp đi, đang ngồi uống nước ở trong một hàng kia, thì thấy tiếng người dân bà kêu cứu rầm rĩ ở gần đó, tôi vội vàng chạy ra xem, trông thấy một ông mặc áo trắng quần vàng chạy hoảng hốt lên một cái dốc lên đồn, rồi lại chạy xuống, đằng sau có mấy chương mười hai mươi người chạy ở trên dốc xuống, người thì cầm que cầm gậy, lại có người cầm cả súng ở như xuống, vào một nhà ở đó rồi đánh đập bắt bỏ rất là dã man, một lúc thì bốn năm người bị giải đi, người thì bị lôi kéo lếch thếch thảm thiết. và đánh một cách rất là tàn nhẫn quá, lại đứng thương thay cho người dân bà yếu đuối, bình dong ông ấy trạc độ hai mươi nhăm hai mươi sáu tuổi, đầu tóc rũ rượi, bị hai ba người dân-ông giải lên đồn rồi lại giải xuống chợ, vừa đi vừa đánh tái bụi trông thực là khó coi quá, thế mà người đứng xem sử trơ mắt ra mà nhìn không một người nào tỏ lòng thương, không biết hỏ thẹn với những người Thổ. Mán đứng đó hay sao? Tội tình gì mà đến thế thì không rõ, tôi là người qua đường, không biết đầu đuôi thế nào mà dám nói. Ở bên cạnh tôi đứng có hai ba người Thổ đương đứng khúc khích cười với nhau, tôi đánh bạo đến hỏi xem sự thể thế nào, thì họ nói lắc-lăng không hiểu, rồi tôi vội phải đi đường xa, không hiểu về sau ra thế nào.

Một người qua đường lại cáo

VIỆC KINH-ĐÔ

Bí tin. — Bản-quán vừa tiếp được tin mừng rằng lệnh-ái ông Thanh-Nguyên cư-sĩ và Đạm-Phương nữ-sử là cô Nguyễn-khoa-diệu-Duyên làm cô đỡ ngạch Y-tế ở sở Y-chánh Hanoi đã kết duyên cùng ông Nguyễn-cửu-Khương giáo học.

Bản-quán có lời chúc mừng tân-liên đôi lứa loan phụng hòa minh.

* * *

Bản-quán lại tiếp được tin mừng rằng lệnh-ái ông Đoàn-Tá thị giảng học sĩ sung Khâm-sứ tòa phán sự là cô Đoàn-thị-Lộ Chi đã kết duyên cùng ông Tôn-thất-Phán giáo học tại Huế.

Bản-quán có lời chúc mừng cô dâu cậu rể được giai lão bách niên.

Xe cán trẻ con. — Chiều ngày 15m ở lối đường Paul Beri có có kia đi cái xe nhà, cán phải đứa trẻ con năm tuổi ngã xuống bị trọng thương ở đầu, liền phải chở đi nhà thương ngay. Nghe đâu vì cái xe chạy lanh quá lên mới đụp trẻ con.

Vạn-tượng hội-tinh. — Một người cầm máy xe ô-tô lên là Trần-công-Đạo ở phủ Khâm-sứ vừa được thưởng Vạn-tượng hội-tinh, vì mới rồi đây khi quan Toàn-quyền cùng quan Khâm-sứ đi kinh-lược ở trên tỉnh Kontoum, cái xe ô-tô chở sáu người, đi khỏi tỉnh Kontoum chừng 40 kilomètres, xe đi ngang qua một cái cầu gỗ, khi hai bánh trước vừa đến đầu cầu thời cầu thoắt gãy ba cái đà dọc (cầu có bốn đà mà gãy mất ba) chỉ còn một, không thể đỡ cái xe ngang qua nổi thời ba bánh xe đổ bị lên xuống. Thế mà người cầm máy rất giỏi, làm cho cái xe nhảy vượt qua khỏi cầu lên trên bờ đất, xong rồi mới lại chỗ cái cầu đã gãy trọn rơi xuống nước đánh rầm. May thay! Mà cái hội-tinh thưởng về dịp ấy thì thật là xứng đáng.

VIỆC TRUNG-KỲ

VINH

Bãi vọng tại hành-cung. — Sáng hôm 12 Août nhân quan Án được thăng Thượ-thụ Án-sát và hai quan phủ Anh-sơn, Nghĩa-hưng đều được thăng Hồng-lô-tự-khanh có vào bái vọng tại hành-cung hồi 8 giờ sáng. Nhân ngày chủ-nhật nên các viên thư-ký đối hàm cũng có mười ông vào dự lễ, nhưng tiếc thay, đương khi hành-lễ lại xảy ra mấy tiếng cười của công chúng là vì các quan đối hàm không hỏi thổ-lệ trước, thành thử các quan đã lễ xong rồi, mà còn ba bốn ông cứ nằm ở dưới chiếu đến khi nghe thấy tiếng cười ngẩng lên mới biết rằng mình quá muộn.

Voi phá hại. — Vì có mấy con voi ra phá hại ở làng Dong phủ Nghĩa-hưng, tỉnh Nghệ an, nên quan Chánh công-sứ đã sức cho quan phủ sở-tại phải săn bắt để giữ cho dân được an-nghiệp.

Mở thêm phố. — Những hồ ao tù-hãm đáng sau phố ga thì nay quan trên cho lấp hết để mở thêm một phố ngoài bờ thành, còn những nhà tranh ngang dọc có giữ thì tôn công bồi thường cho cả.

Hứa xạ tự nhiên hương. — Ở thành-phố Vinh mới có một ông *Vaccinateur* đi đâu cũng vênh vang tự xưng là quan đốc. Không những thế mà thôi, hễ có việc gì thì đối đãi với người đồng bang một cách quá rồm, như hôm họ khi xe-hỏa đến, ông cứ tự nhiên ra, người thì vẻ hỏi vẻ, thì ông lại vét xuống đất, thành thử sỏ sát, vì thử không tới người can thì chẳng sứt tai cũng vỡ đầu, mà làm cho bành-khách lại phải một phen cười vỡ bụng.

TOURANE

Mùa màng. — Thấy trời nắng luôn, lúa mà sắp có nơi hết chỗ tát nước, nhà nông lấy làm lo sợ quá, giá gạo đã đến 0 p. 95 một áng rồi, tính thế thiệt là nguy cấp. — Mong sao cho có ít trận mưa dông, thì số lỗ độ được, nhưng mà mưa lại sớm lắm thì cũng là hỏng to.

QUẢNG-TRỊ

Trường kim-tiền. — M. Lê-trọng-Tiến, khán-hộ nhà thương tỉnh Quảng-trị, Hân-lâm-viện Điển-bộ, được ân thưởng tam bạng Kim-tiền.

L. B. Q. lai cảo

BÌNH-ĐỊNH

Ninh thọ tử, bất ninh thọ nhục. — Hôm 1er Août này tại Qui-nhơn có một người Huê-kiều phục thuốc phiện mà tự-tử.

Nguyên người ấy làm công cho một công-ty Khánh, thường lãnh bạc đi mua gà vịt về bán về Nương-công. Xưa nay vẫn là người tin cẩn của công-ty không hề có tiếng chi xấu.

Nay cải bị thua khoản sao đó, nên đã bị thâm cần công-ty hơn một trăm bạc.

Vốn không phải là số nợ to, nhưng gặp hồi gia sự khuẩn, không lấy chi bồi lại gấp tức. Vì vậy mà phải chúng bạn nói nhiều lời sỉ nhục, là những lời bẩy lâu chú ta chưa từng nghe; cho nên lấy làm xấu hổ quá sức, đến đỗi quyết tử trẫm, mà lánh khỏi lời nhục.

Hôm ấy chú ta cũng tử ý chung vợ con quyết liều mạng sống. Người vợ cũng khuyên lơn đừng liều mình mà bỏ vợ dại con thơ mà tội nghiệp (vợ chú ấy cũng còn xuân xanh, tuổi độ ngoài 20) có hai đứa con thơ, và người vợ đang còn thai dụng). Nhưng không ngờ anh ta đã quyết chí quyên sanh, Đang lúc đêm khuya lén mua thuốc phiện mà uống, uống rồi đem một đứa con vào buồng đóng cửa nằm đó; đến lúc thấm thuốc đầy dụa rầm rầm; người nhà nghe động đẩy cửa vào mà không được, kêu la xóm giềng tới, lúc vào được, thì thấy đã gần hấp hối rồi. Các bạn đồng bang với chú hết sức chữa vớt, nhưng vô ích. Sau mới thấy thuốc tây tới mà cũng vô phương khả cứu. Sau sở bóp sức chôn, mà lúc chôn, thì họ cũng còn trông cứu được, nên hôm không đậy nắp cứ để dưới huyệt mà rưới nước, đâm có lưới mà đất lên mình; mà cũng không được việc gì, sau phải dùng phương qui địa, đạy nắp lấy đất, để mặc chú cao bay, xa chạy mà lánh nợ trần ai!

Sổ lạc-quyên Ấu-tri viện

Tỉnh Hưng yên

MM. Vũ huy-Trực, Án-sát 20 p; Ng-văn-Thành, Thương-tá 10 p; Ng-văn-Thành, Lãnh-binh 5 p; Lê-đình-Lục, Tri-phủ Khoái-châu 20 p; Trịnh-xuân-Nhâm, Tri huyện Ân-thi 10 p; Lê-Liêu, Tri-huyện Kim-động 15 p; Ng-mạnh-Duyên, Tri-huyện Phù-cừ 10 p.

Ở Fort-Bayard

MM. Ng v-Lương 1 p; Trần-đức-Vượng 1 p; Cao-ngọc Lan 1 p; Lưu-đắc-Trinh 1 p; Đinh-văn-Khuê 2 p; Ng-ngọc-Lâm 3 p; Ng-hữu-Chi 1 p; Vũ-v Mỗi 1 p; Thân-trọng-Yêm 3 p; Đỗ-văn-Tiếu 2 p; Ng-v-Tạo 1 p; Cô Bourdon 0 p 20; Bà Vũ-Tác 2 p; Lê-Thị 3 p; Ng-văn-Phụng 5 p; Vũ-v-E 2 p; Ng-đức-Liên 0 p 50; Dương-phẩm-Qui 1 p; Vũ-văn-Tuy 1 p; Ng-đức-Giữa 0 p 50; Ng-văn-Bổ 0 p 50; Lê-đình-Năng 0 p 50; Bà Cả 1 p; Cô Đội 1 p; Bà Cai-lu 2 p; Bà Sản 1 p; Ng-thị-Định 2 p; Trần-đức-Vân 1 p; Ng-văn Lợi 1 p; Lê-vũ Huân 1 p; Y Beauvand 5 p; Ng- văn-Đồn 1 p; Hoàng-v-La 2 p; Vũ-trọng-Mai 2 p; Léon Eyssol 5 p; Đặng-ngọc-Bỉ 1 p; Ng-văn-Ân 0 p 20; Ng-văn-Đức 0 p 50; Pierre Don 1 p; Bà Đội-vị 1 p; Cô cai Phú-giá 1 p; Lý-trần-Cư 2 p; Phạm-v-Hiền 1 p; Lưu-a-Sắt 0 p 50; Đinh-văn-Huynh 0 p 50; Đặng-đình-Tiếp 5 p; Ng-lợi-Trinh 0 p 50; Đoàn thất-Lập 0 p 50; Ng-văn-Liên 1 p; Lương-thị-Bản 1 p; Ng-thị-Sen 1 p; Cô Các 0 p 50; Cô Thư 0 p 50; Hoàng văn-Phương 0 p 60.

Hiệu Nam-Bảo đổi chủ

Tôi có lời bá cáo đã các quí-khách rõ thân bằng cố hữu biết cho rằng: tôi đã nhượng lại hiệu Nam-Bảo bán đồ vàng bạc ở phố hàng Đào, số 16, Hànoi, cho bà nhạc tôi tên là Đặng-thị-Trường, sĩ tải đương lộng sự sở cáng; cho nên không có phép đứng tên buôn bán nữa.

Các quí-khách có cần dùng hàng hóa gì, xin viết thư hay là thân đến Nam-hiệu đã có quản-lý nghênh tiếp cũng như tôi. Xin các ngài chiếu-cố cho.

Các thân bằng cố hữu có cần hỏi riêng việc gì với tôi, xin viết thư hay là thân đến chơi với tôi ở tại phố hàng Da, số 60, Hanoi thì lấy làm đa tạ lắm.

Kính cáo.

NGUYỄN-HỮU-QUÝ.

60, Rue des Cuirs, 60, Hanoi.

HỘI-ĐỒNG-ÍCH

đang giải-tán

LỜI BÁ CÁO

Cùng các nhà có tiền gửi ở

Hội Đồng-Ích:

Ông bà nào có tiền gửi ở Hội Đồng-Ích, là Hội cho vay và giữ ống để giành, hiện đang giải-tán, thời xin đem ngay lại, hay là gửi recommandée nhà giấy-thép ngay lại cho ông E. CHATAIGNEAU, là Giải-Tán-Viên, ở phố Jauréguiberry (Giốc Hàng-Kèn) số nhà 3, Hanoi, những số gửi tiền cùng các biên-lai lại để tiện dự-định việc giả tiền.

Khi nhận số sẽ có biên-lai chứng nhận.

Giải-Tán-Viên

P. Pon. E. CHATAIGNEAU.

Y. M. GRENÈS.

2094.

皇越新律狩喃

Mới xuất bản Luật Hoàng-Việt chữ nôm mà M. Hoàng-Tường (trợ-giáo) tuân y quyển luật quốc-ngữ Nhà-nước dịch ra, hiện đã trình phủ Thống-sứ. — Mục-đích dịch ra chữ nôm, là dịch-giả theo ý muốn của các hào-trưởng trong hương-hội; những bậc ấy cần phải xem luật để thường lo liệu việc công, mà phần nhiều các bậc hào-trưởng quen xem chữ nôm hơn xem chữ quốc-ngữ.

Giá bán mỗi quyển 1 p. 50, tiền cước độ 0 p. 30.

Quý xã nào muốn mua, xin cứ gửi tiền 1 p. 80 (là cả tiền cước) về nhà in **Kim-Đức-Giang**, *số 83, phố Hàng Bồ, Hanoi, hiệu ấy sẽ gửi sách đến tận nơi. Xin để phương-danh và làng, tổng, huyện, tỉnh cho rõ ràng để tiện gửi. Còn các tỷ các nhà, nếu có lòng chiếu cố mua xin viết giấy về, hiệu ấy sẽ gửi lối giao-ngân lĩnh-hóa. — Mua nhiều, có biếu hoa-hồng. — Lại có bán tại nhà dịch-giả, số 33, phố Hàng Nón. Ở các tỉnh, thì xin hỏi mua tại các hiệu sách.*

2093

LỆ ĐỔI CHỖ Ở

Xin các ông mua báo, khi đổi chỗ ở, muốn bản-quán gửi đến chỗ mới, thì gửi cho báo quán cái giấy quấn báo cũ, nhưng lại thì nào thì biên rõ rằng vào đấy, và gửi theo hai hào (0$20) bằng tem cũng được để chi tiền giấy quấn khác.

Nếu xi không gửi tiền theo thì cứ để nguyên như cũ khác phải trả năm hào.

Ta nên chú-ý!

Độ này mới bắt đầu nóng mà đã thấy nhiều người mắc phải bệnh ngứa lở ngoài da cùng các bệnh đau xương và đau mạch máu, không biết rồi ít nữa đến mùa nóng nực thì các bệnh ấy phát ra nhiều dến đâu; và những bệnh này lại hay lây, nếu một người đã mắc phải mà không chịu chữa ngay để lây sang người khác, lâu dần lan mãi ra thì thực là một sự nguy to cho xã-hội.

Vậy ta nên chú-ý!

Nên chú-ý, thì làm thế nào?

Nên chú-ý thì hãy dùng ngay thứ thuốc:

DÉPURATIF SENSAL

là một thứ thuốc chế riêng ra để chữa các bệnh kể ở trên này. Thuốc Dépuratif Sensal này mà dùng vào xứ nóng như xứ mình thì thực không còn thuốc nào hay hơn được nữa; vì chủ-nhân đã xét nghiệm kỹ càng cái thời-tiết ở xứ này mà chế ra, như thế thì những thứ thuốc giải-nhiệt khác chế ra ở các xứ lạnh mà dùng ở xứ mình thiết tưởng không được hợp thời lắm vậy.

Thuốc này lại thần-hiệu đến cả chữa bệnh giang-mai kinh niên nữa.

Hiện có bán tại: Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE, 59, phố Paul-Beri, trước cửa hiệu Gé-đe tráng sang.

XIN XEM CHO KỸ

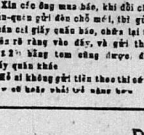
Phần nhiều các quí-khách xem báo thấy có đăng các-bạch của bản-hiệu, đến khi sở mua lại mua ở hiệu thuốc khác, sau nhờ mình hỏi ra không đổi được, lại viết thư trách bản-hiệu. Vậy gọi có mấy lời kính trình các quí-khách rõ cho và xin các ngài tự rấp để có làng chẩn-cố đến bản-hiệu thì xin nhận rõ:

• Nhà Bán-thuốc Ed Montès có đồng-hồ ba chuông nhỏ ở ngay giữa phố Tràng-tiền, số nhà 54, Hanoi. •

Nay kính,

Ed. Montès,

54, Rue Paul Beri, Hanoi.

Đồng-hồ đeo tay hạ giá

Mỗi cái 1$00

Thiệt cốt quý khách, những đồng-hồ đeo tay của bản hiệu vì giá bạn sau 8 quan nên không tới xin hỏi giá mới cái 1$00, nếu chiếu giá không hợp thời xin biếu cái bình giọng vàng cái hộp tân xem thực can này:

Đồng hồ đeo tay nhỏ tốt thấy gửi		giá trước	8$00 nay 4$00
—	14	— cỡ đĩa lớn	— 6 00 — 3 00
—	14	kim thép và bàn vàng	— 6 00 — 3 00
—	14	vuông thực xinh	— 5 20 — 4 20

Nếu các quý-khách chiếu cố cho 2 cái mà không hỏi giá, chiếu giá trước) thời chi kính tặng 1 cái bình giọng vàng đôi mới và 1 cái hộp bình nhumloem và cả bản quốc ngữ. Xin chiếu cố cho.

TONG-YUNE-TAI

2042 *69, Phố hàng Ngang, HANOI*

華 PAO-VA 寶

23, Phố Hàng Bồ, Hanoi

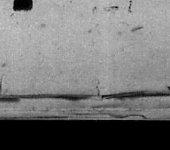
號八廿路門新湯行內河東

Chẳng bõi kính-trình các quý-khách hiểu rằng nay chúng tôi mới có sang: 1° Một hạn đồ ngọc trắng như là quả nhãn nhạm rồng, vòng, điếu bát thuốc lá, etc, vân vân.

2° Một hạn nhiều kinh đủ cỡ to nhỏ, mặt dẹt, mặt tròng, mặt vàng, mặt mài đủ cỡ, vân vân. Lại có cả nhiều kính gọng bằng vàng tây, gọng bọc vàng, gọng đồi mồi, vân vân; quí khách đến lấy mà đeo những thứ kính này thì hợp pháp vệ sinh lắm lắm.

3° Một hạn đồng-hồ quả-quít đeo tay, đồng-hồ treo tường, đồng-hồ báo thức, đồng-hồ chẩm-chẩm, vân vân.

4° Một hạn thuốc sứt, đau sứt, lẹ sứt, bất cứ, bổ sứt đi thấy-liền hay là bẩy mươi đồng được về tết bình, vân vân.

5° Một hạn đồ mỹ-thuật ở Bắc-kinh sang.

Đồ thứ nhẳng mới sang bổ năm rồi trên này chẳng tôi xin bán hạ giá, mong cậy nhờ quý-khách chiếu-cố cho thì chẳng tôi lấy làm cảm ơn lắm lắm.

Bản cáo đã rõ trang, chữa bỏ, ngọc ngà, vàng thì không kể, nhẫn các quí-khách đồng chí không nỗ rồi.

Cẩn-cáo

HIỆU PAO-VA

Phố Hàng Bồ, số nhà 38, Hanoi.

Nhà đồng-hồ hai chuông

TỨC LÀ HIỆU

QUẢNG-HƯNG-LONG

Ở phố hàng Bồ, số 79, tỉnh Hà-nội

Bản-hiệu bán các thức hàng sẵn, đồ làm nhà, các đồ tạp-hóa, các thứ đồ dùng

BÁN HẠ GIÁ, VÀ XUẤT NHẬP TỰ-DO

Xin mời quí-khách các tỉnh khi về Hà-nội, lại thăm bản-hiệu.

2014

泰南 NAM-THÁI

26, Quai Clémenceau, 26

(Tức là phố Bờ-sông, số nhà 26)

HANOI

Bản-Hiệu có bán gỗ làm cày, gỗ làm phiến, gỗ làm xẻ thành khối, các thứ gỗ tạp, gỗ gụ, gạch xây trường và bán cả bàn ghế, tủ bằng lim, bằng gụ. Lại có nhận cả đóng các thứ đồ-đạc và các thứ lối cũng.

Hàng tốt giá hạ.

NAM-THÁI

Kính-cáo.

Một cái điệu-pháp trừ bệnh

Trong đời người ta, những điều nên sợ nhất là những chứng đau xoàng mà giai, những nỗi một nhọc bức rức hàng ngày, vì những chứng ấy làm cho chân huyết suy đi, gân cốt kém đi, hại cho sơ thể hơn là những tật bệnh lớn.

Vì vậy, nhiều gia quyến kia, mỗi khi người lớn hay trẻ con trong mình không được khỏe mạnh, thì người ta thường dùng thuốc Pilules Pink. Thuốc ấy nguyên bổ huyết, bổ cân, rất tốt cho lục phủ ngũ tạng và trong có đủ cho chất dùng cho người yếu rất tốt.

Hiện nay muốn giữ cho bệnh tật khỏi làm đau đớn, thân thể mệt-nhọc mà muốn hồi-phục lại, và sức khỏe muốn giữ gìn cho tráng-kiện, thì không có thuốc gì công-hiệu bằng thuốc

PILULES PINK

Thuốc Pilules Pink, hiệu bào-chế nào cũng có bán.

LỆ MUA BÁO

Xin nhắc lại để các ngài quý-hóa biết rằng : tiền mua báo thì phải trả trước. Vậy các tiệm-qui ông nào mua thì gửi tiền cho : hễ hết hạn số tiền gửi theo giấy mua thì bản-quán không gửi tới. Mua báo thì tính từ đầu hoặc mồng một tháng này trở đi cho gọn.

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM »

Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

脊醫林柱張

MỜI CÁC ÔNG MẮC PHẢI BỆNH TRĨ ! XIN MỜI CÁC ÔNG QUÁ BỘ, TÔI CHỮA BỆNH NÀY

BỆNH TRĨ (*tức là bệnh lòi tí*) *thực nhiều người mắc phải, chẳng những là đau đớn, khó cần đến khi đại-tiện xong rất lỗi bẩn-thỉu khó-khăn, thật là vất vả, hiện nay người ta làm, hễ không chữa ngay cho khỏi, để lâu thì càng ngày càng thêm nặng nề sau khó chữa.*

Khi xưa chữa bệnh này đều đắng đeo cả cho nên người có bệnh lấy làm đau đớn, vậy nên lại đặng làm nghiên-cứu một cách mới chuyên-trị chữa bệnh này không đau, không sót, chỉ trong mấy hôm thời những nỗi mạn tự-hệ rụng rời, mà trong khi đang chữa có thể làm lụng như thường không mất thì-giờ. Vậy Ngài nào mắc phải bệnh này xin mời đến :

M. TCHUONG-QUAY-LAN

Sáng tiếp khách từ 8 giờ rưỡi cho đến 3 giờ chiều, đi chữa từ 2 giờ rưỡi đến 5 giờ.

Các tỉnh xa đều xin kíp tiếp.

Thư thì xin trả lời ngay.

2020

Hỏi các ông mắc phải bệnh-tình (lậu và giang-mai) khuyên các ông chớ dùng thuốc nhảm, tốn tiền mà bệnh càng thêm nặng. Các ông nên mua thuốc ở Hiệu TỪ-NGỌC-LIÊN, số nhà 46, phố Principale, tỉnh Đáp-cầu, là một nhà chuyên-trị, bán thuốc bệnh tình đã được tiếng, không ngày nào là không tiếp được giấy ngợi khen ở các nơi gởi lại.

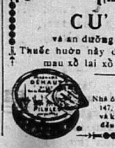
Cả cước độ hơn một đồng một lọ.

2008

AI MÀ DÙNG THUỐC HƯƠN của ông Lương-y DEHAUT mà XỔ thì chẳng cần chi phải CỮ ĂN và ăn dưỡng trong phòng.

Thuốc hươn này dễ uống lắm và đã mau xổ lại xổ rất êm thấm.

Bán tại

Nhà ông Lương-y DEHAUT, 147, Faubg. St-Denis, Paris, và khắp trong các tiệm thuốc đều có bán.

Dùng thuốc phải cẩn-thận mới được!

Rượu bổ-đào : TONIQUE TONKINOIS

Đã mười mấy năm nay Bản-hiệu giao-thiệp với người bản-xứ đã nhiều lắm, và đã được lòng quí-khách tin-cẩn là bởi sự thực-thà ngay-thẳng. Tưởng nay cũng nên nhắc lại để các ngài so-sánh và xuy-xét thì sẽ biết rõ hơn sự thực-thà của Bản-hiệu. Thứ rượu bổ-đào của Bản-hiệu, người bản-xứ đều biết tiếng là một vị thuốc rất rẻ tiền và rất quí để trị các chứng bệnh như : kém ăn-ngủ, mỏi-mệt, sôm-yếu, hay chóng mặt nhức đầu, đau xương đau mình, lại rất là bổ sức cho dân-bà đẻ, người ốm mới khỏe, người già-yếu sức lực kém có thể khỏe lại như khi trẻ, con nít từ 10 tuổi sẽ được mau lớn! Vì thế thứ rượu này đã được vô-số tờ chứng-chỉ là công-hiệu.

Giá bán **2$25** một chai lớn, từ sáu chai trở lên sẽ trừ hoa-hồng.

Hiệu Bào-chế MONTÈS, 54, phố Tràng-tiền, Hanoi.

Hỏi bạn-hàng bản-quốc

nếu muốn giữ cho sức khỏe được lành

Nên hút thuốc lá quấn rời và chưa quấn hiệu « CORONA » (hiệu riêng) mà thuốc ấy không làm rão cổ họng, cả người có tuổi hay là sức-khỏe yếu-ớt cũng có thể hút được.

Nên mua thuốc xì gà (cigares) (hiệu riêng) « EXCELSIOR » và « EL NINO » thứ xì-gà EL NINO đựng bằng hộp sắt.

Bán khắp cả mọi nơi

Quản-lý ở Đông-pháp là hiệu

GUIONEAUD FRÈRES

BORDEAUX - HANOI - HAIPHONG

Bán lẻ : *Ở cửa hàng 69-71, phố hàng Khay (Rue Paul-Bert), Hanoi.*

Bán cắt : *Ở cửa hàng 28-30, phố hàng Gió (Bd Gia-long), Hanoi.*

Bán lẻ và bán buôn : *Ở cửa hàng 43, đường Paul Bert, Haiphong.*

AI MUỐN LÀM GIÀU

Bỏ ra 20 quan mà may ra được

500.000 quan

Mua một cái trái-đơn của Công-ty Panama, có rút số đã hoàn lại (Obligation Panama à lots). Lần mua phải nộp ngay 20 quan, sau thì mỗi tháng nộp 20 quan, theo như lệ định trong luật. (Như vậy mỗi năm số đánh mấy lần, có thể trở nên giàu có được).

Rồi nộp tiền lần lần là được ngay cái số trái-đơn mà riêng mình được quyền xổ-số, như là mình đã nộp hết tiền rồi vậy, và đến lúc trái-đơn trúng số về là nào thì mình được lĩnh nguyên số tiền lớn lắm. Mỗi trái-đơn trước sau thế nào cũng trúng một lần từ 100.000 trở xuống đến 1.000 quan, không có thì cũng được hoàn lại là 400 quan. Mỗi năm có hơn bốn trái số, hơn 8 triệu lần.

Như vậy mua trái-đơn thế nào cũng lợi, không khi nào thiệt

CÓ NHỮNG LỐ SAU NÀY :

130 lần.	500.000 quan	260 lần	8.000 quan
130 lần.	250.000 —	1.330 lần	2.000 —
260 lần.	100.000 —	13.260 lần	1.000 —
260 lần.	10.000 —	1.700.900 trái đơn hoàn lại là	400 —

Người có mua-con được sự cuộc xổ số mỗi cao đến khi số trái-đơn nữa ra trúng mười.

Các lối thuyết minh nguyên tắc, không phải trả gì thêm cả cả. Mỗi lần rút số số nhân được một cái bằng bề số trái đơn trúng số, không phải trả tiền. Các số tử trong bảng kỳ đồng với cái trái-đơn đã tại nhà ngân hàng, các nhà có trái đơn sẽ thấy đơn được, theo như điều khoản trong bản luật công ngày 12 Mars 1906. Bản luật kỳ là một bản luật bảo chứng, giữ gìn cho các nhà có trái đơn, không có điều gì phải ngại ngờ cả.

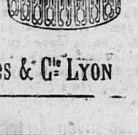
Năm nào cũng có 15 Février, 15 Mai, 16 Août, 15 Novembre thì rút số.

Giá ngài muốn đợi sáu cuộc rút số kỳ thì gởi ngay 20 quan đến nhà

BANQUE NOUVELLE, 8 Rue Papère, MARSEILLE, France

SẮP MỞ Ga

PACHOD Frères & Cie LYON

Các bệnh **bóng, thể,** chuột rút, đau dạ dầy, vân vân . . . dùng thuốc

POUDRE SAINT ANDRÉ

Chữa rất nhanh chóng, rất chắc chắn.

Thuốc ấy nhiều ông thầy thuốc dùng.

Giá bán : 0$85

Ở Bắc-kỳ có gởi bán lại

Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE

59, phố Paul-Bert, trước cửa hiệu Gô-đa và bà Hoàn kiếm trông sang

CẦN NGƯỜI LÀM

« Công-ty Phạm-văn-Phi chúng tôi vừa mới « thầu lại được việc chở thơ và hành-khách « đường Vinh đi Đông-hà trong 5 năm nữa. « Vậy chúng tôi đang mở to thêm nhà máy « và đã mua thêm nhiều xe mới ở Tây sang, « nên đương cần nhiều thợ và tài-xế cầm lái « xe ô-tô. Ai muốn làm cứ đến tại nhà giấy « bản-ty ở phố Ga, tỉnh Vinh là tỉnh Nghệ-an « mà hỏi sẽ được lương cao tùy sức mình « làm. »

2013

PHẠM-VĂN-PHI Công-ty lại cáo.

50 906

TỤC TÁI-SINH-DUYÊN

(Bộ này cũng tiếp theo sự-tích Mạnh-lệ-quân, của Hương-diệp phu-nhân là một nhà nữ-sĩ khuê xưa soạn ra. Soạn theo lối diễn-từ, nay xin dịch thành văn xuôi để hiến các độc-giả.)

NGUYỄN-BỐ-MỤC dịch thuật

...Sử-xanh chép để nghìn thu, ai không phải ca-tụng cái công nghiệp họ *Hùng* họ *Mạnh* và nhà *Hoàng-phủ*. Ngày nay nhị-lang đã kết duyên cùng *Phương-anh* tiểu-thư, còn tứ-lang chưa thành gia-thất, vậy tôi có một chút con gái, cũng có ý muốn ngưỡng-phan, chẳng hay phò-mã *Triệu-cửu* nghĩ thế nào ?

Phò-mã *Triệu-cửu* mừng-rỡ, vội-vàng đứng dậy rót một chén rượu thật đầy, mời *Nguyễn-long-quang* tướng-công mà rằng :

— Tướng-công đã có lòng hạ-cố thì anh em chúng tôi cảm-tạ xiết bao. Chúng tôi xin bẩm với cao-đường, để chọn ngày làm lễ.

Nguyễn-long-quang tướng-công cầm lấy chén rượu uống. *Lưu-vương* cười mà bảo *Hùng-vương* rằng :

— Chỉ sợ chúng tôi đây lại phải làm mối-nhân mà thôi.

Phò-mã *Triệu-cửu* lại rót rượu mời *Lưu-vương* và *Hùng-vương* đứng làm chủ hôn, *Tần* thượng-thư cùng *Hùng quốc-cữu* thì làm tá-lễ. *Nguyễn-long quang* tướng-công cười mà bảo rằng :

— Đem chén rượu lớn lại đây, để tôi rót mời mỗi ngài một chén.

Hùng-vương bảo *Nguyễn-long-quang* tướng-công rằng :

— Cứ như ý tôi thiển nghĩ thì nên bảo phò-mã viết thư nói với *Mạnh* vương phi để thương-nghị cùng *Doãn* thân-công mà làm lễ cưới tại *Vân nam* rồi qua sang năm sẽ theo *Mạnh* vương-phi cùng tiến Kinh một thể.

Nguyễn-long-quang tướng-công nghe nói, vui cười mà rằng :

— Tướng-gia nghĩ rất phải ! như thế thì được tiện việc cả cho hai nhà !

Tần thượng-thư cười mà bảo rằng :

— Đã đành rằng tiện, nhưng trong một năm trời, tứ-huynh ở Kinh mà tân-nhân ở *Vân-nam* thì cần ô-thước bắc sao cho được !

Nhị-lang nói :

— Đã chọn được giai-ngẫu như thế thì nhạm-trễ cũng càng hay, chứ có hề chi !

Hùng-khôi-phượng mỉm cười mà hỏi rằng :

— Nếu vậy thì có sau quốc-cữu lại nóng về việc chọn ngày làm lễ cưới.

Nhị-lang nói :

— Việc ấy tự ý *Lưu-mẫu* tôi muốn cho chóng thành, chứ không phải tự ở tôi vậy.

Lưu vương cũng cười mà rằng :

— Việc ấy chỉ có tôi là chẳng phải lo nghĩ chi cả, nghiễm-nhiên được một ông đông-sàng giai-tế vậy.

Mọi người nghe nói, ai nấy đều cả cười. Bấy giờ *Lưu-vương* lại hỏi *Hùng-vương* rằng :

— Việc khoản-tiếp sứ-thần các nước, chẳng hay triều đình xử trí ra thế nào ?

Hùng-khôi-phượng nói :

— Việc ấy chúng tôi đã tâu với thánh thượng rằng nếu ngày nay lập riêng nhà công-quán cho đủ sứ-thần các nước ở thì tổn-phí không biết dường nào, vậy tạm lấy mấy nơi vương-phủ để khoản-tiếp, sứ-thần các nước, mà giáng chỉ cho sứ-thần các nước biết rằng mỗi vị vào thành chỉ được đem theo mấy chục người hầu hạ mà thôi, còn bao nhiêu quân-sĩ, đều phải đóng tại ngoài quan-ải cả, như thế thì chẳng những công-khó bớt sự tổn-phí, mà quân-dân cũng khỏi phải phiền-lao. Thánh-thượng hiện đã phê-chuẩn, chẳng hay các ngài nghĩ thế nào ?

Hùng-vương nín lặng không nói, *Doãn-thượng-khanh* tướng công và *Nguyễn-long quang* tướng-công đều mừng-rỡ mà rằng :

— Nếu vậy hay ! quốc-cữu thật là có tài « kinh thiên vĩ địa », bọn lão-hủ này không thể theo kịp ! Việc này chẳng những bớt sự tổn-phí, mà lại khiến cho sứ-thần các nước được biết những nơi kiến-trúc tráng-lệ của nước ta.

Lưu vương khen rằng :

— *Hùng* quốc-cữu thật đáng gọi là một tay lương-tá !

Tần thượng-thư cũng cười mà nói rằng :

— Tôi đã được biết *Hùng* quốc-cữu xưa nay vốn là một bậc tài-cao trí-rộng hơn người !

Khi tiệc tan, mọi người đều cáo-từ lui ra. *Lưu-vương* giữ *Hùng-vương* ở lại, để đêm hôm ấy hai người chuyện trò cùng nhau.

Mấy anh em phò-mã *Triệu-cửu* lui vào nhà trong, đem lời *Nguyễn-long-quang* tướng-công nói thuật lại cho Tô phu-nhân và *Lưu* phu-nhân nghe.

Hai phu-nhân đều mừng-rỡ mà rằng :

— Thế mới biết duyên trời đem lại thì dẫu xa-xôi muôn dặm, cũng thành ra sum họp một nhà.

Sáng hôm sau, *Triệu-lân* theo *Lưu vương* và *Hùng-vương* vào *Tiềm-hoa-sơn* để thăm *Hoàng-phủ thiếu-hoa*. Ba người đều ăn mặc thường-phục, chỉ có mấy đứa đồng-tử theo hầu. Phò-mã *Triệu-cửu* đã sai người báo trước cho địa-phương-quan phải ra nghênh-tiếp.

Đường đi cách kinh thành trong 3 ngày trời. Khi gần tới nơi, *Triệu-lân* trỏ phía trước một mà bảo rằng :

— Thằng phía trước mặt, trông có một dãy tường vàng kia, tức là chỗ thượng-hoàng ở ta đó !

Triệu-lân vừa nói vừa dừng cương xuống ngựa. Bỗng thấy có một người cưỡi ngựa ra đón, vỗ tay cả cười mà rằng :

— Đêm qua tôi nhìn hoa đèn, đã biết ngày là hôm nay có người đến thăm tôi vậy. Tôi xin kính chào *Hùng-vương* và *Lưu-vương*.

Nói xong, liền xuống ngựa trao dây cương cho đứa tiểu-đồng dắt, rồi chạy lại cầm lấy tay *Hùng-vương* và *Lưu-vương*.

Triệu-lân chắp tay vái chào mà rằng :

— Con xin kính chào thân-phụ !

Mấy người cùng nhau đi vào đông-môn tiến vào. Nguyên chỗ ấy có 3 cửa : cửa giữa chỉ khi nào thượng-hoàng ngự-giá ra vào thì mới được mở ; cửa về phía tây thì để khi nào các quan văn võ triều-thần đến thăm thượng-hoàng ; còn cửa về phía đông thì đi thẳng vào chỗ *Hoàng-phủ thiếu-hoa* ở.

Bấy giờ *Hoàng-phủ thiếu-hóa* mời *Hùng vương* và *Lưu-vương* vào trong trai-phòng cùng ngồi. Trong trai-phòng lấy không tiện-thiết chi cả, chỉ có mấy cái giường tre ghế gỗ mà thôi.

Lưu vương thấy vậy, làm-nhàm gật đầu mà nói :

— Cách tự-phụng đơn-sơ như thế này thì thật quả nhiên là một bậc rất cao-thượng !

Hùng-vương cười mà bảo rằng :

— Mới cùng nhau cách-biệt chưa đầy một năm, mà trong khi-cốt đã quá-nhiên là một người ngộ-đạo. Chẳng hay cái công tu-luyện của vương-gia những thế nào ?

Hoàng-phủ thiếu-hoa đáp rằng :

— Tôi chẳng có công tu-luyện chi cả, chỉ hàng ngày ra vườn cấy-cuốc, trồng hoa vun trúc mà thôi. Có lúc thì cả ngày ngủ say, có lúc thì suốt đêm xem sách, nhờ-ơn thánh-thượng, được đi đường tuổi thọ mà hưởng cái phúc thanh-nhàn, nào dám nói chi đến sự đạo đức vậy.

(Còn nữa).

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)